

11. ПОСЕБНЕ МЕРЕ И ОВЛАШЋЕЊА

Посебне мере и овлашћења предузимају се ради спречавања угрожавања безбедности учесника у саобраћају, односно омогућавања одвијања саобраћаја. Ове мере се предузимају према возачима и осталим учесницима у саобраћају, возилима или за потребе обезбеђивања доказа о учињеном делу у безбедности саобраћаја.

11.1 ПОСЕБНЕ МЕРЕ И ОВЛАШЋЕЊА ПРЕМА ВОЗАЧИМА

11.1.1 Искључење возача из саобраћаја

(Питања: Посебне мере и овлашћења од 1. до 7.)

Овлашћени полицијски службеник ће наредбом привремено искључити возача (примењују се и на инструктора вожње, лице које надзире возача са пробном возачком дозволом, кандидата за возача, па и на испитивача из практичног дела управљања возилом), из саобраћаја:

- ако је због телесног, односно душевног стања очигледно смањена његова способност за управљање возилом (умор, болест, повреде и сл.);
- ако је под дејством алкохола које је недозвољено законом;
- ако је под дејством психоактивних супстанци;
- ако одбије да се подвргне испитивању, односно стручном прегледу;
- ако возач захтева анализу крви, односно урина у смислу закона;
- ако не поштује ограничења која су му наложена или одређена;
- ако прекорачи време дозвољеног трајања управљања возилом у току 24 сата;
- ако се насилнички понаша у саобраћају (насилничка вожња);
- који нема возачку дозволу за категорију возила којим управља, односно ако управља возилом након истека рока важења возачке дозволе, односно пробне дозволе;
- који користи страну возачку дозволу из чијег садржаја се не може утврдити да ли возач има право на управљање тим возилом;
- који управља возилом за време трајања заштитне мере или мере безбедности;
- који је затечен да управља возилом у саобраћају за време трајања искључења.

Трајање искључења може бити:

- 12 сати (тачка 2 у случају благе или умерене алкохолисаности);
- 24 сата (тачке 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 8);
- док не престану разлози, али максимум 24 часа (тачка 7);
- док не престану разлози (тачке 9, 10, 11 и 12).

Контролом се откривају прекршаји

11.1.2 Задржавање возача

(Питања: Посебне мере и овлашћења од 18. до 23.)

Мера задржавања се изриче возачу у случајевима када његово понашање или психофизичко стање не гарантују извршење одредбе искључења возача из саобраћаја.

Мера задржавања возача у посебним просторијама за задржавање изриче се возачу:

- код кога је утврђена тешка, веома тешка или потпуна алкохолисаност и/или је под дејством психоактивних супстанци;
- под дејством алкохола код кога је утврђена и мања садржина алкохола у крви ако изражава намеру, односно ако постоји опасност да ће наставити са управљањем возилом након што је искључен из саобраћаја;
- који одбије да се подвргне испитивању на присуство алкохола и/или других психоактивних супстанци;
- који је затечен у чињењу прекршаја и који изражава намеру за даље чињење прекршаја, односно који је наставио са чињењем тог прекршаја, а који не може одмах да се приведе надлежном органу за прекршаје.

Трајање задржавања може бити:

- до отрежњења, а најдуже 12 сати (тачка 1 и 2);
- најдуже до 24 сата (тачка 4).

У циљу осигурања извршења казне или заштитне мере, односно мере безбедности, као и обезбеђења присуства

Провера стања возача и возила врши се контролом

у прекршајном поступку за прекршаје предвиђене законом, полицијски службеник може лицу које нема пребивалиште или стални боравак у Републици Србији, односно лицу које би одласком у иностранство на дуже време избегло одговорност за прекршај прописан законом, привремено одузети путну или другу исправу за прелазак државне границе.

Задржавање исправе може трајати до престанка разлога, а најдуже пет дана.

11.1.3 Упућивање возача на контролни лекарски преглед

Спроводи се на захтев:

- територијално надлежне организационе јединице Министарства унутрашњих послова, или
- инспектора за друмски саобраћај, или
- јавног тужиоца, или
- органа овлашћеног за вођење прекршајног поступка, или
- правног лица или предузетника код кога је возач запослен, или
- Агенције за безбедност саобраћаја.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, која води возача у евиденцији, односно орган

који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, на контролни здравствени преглед упутиће возача, односно инструктора вожње за кога се посумња да због психофизичких сметњи, односно недостатака, није у стању безбедно да управља возилом.

Мерење времена реаговања на лекарском прегледу возача

Решењем о упућивању на контролни здравствени преглед одредиће се овлашћена здравствена установа која ће извршити контролни здравствени преглед и утврдити рок за извршење контролног здравственог прегледа.

11.1.4 Утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци

(Питања: Посебне мере и овлашћења од 8. до 11.)

Утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци у организму се врши:

- помоћу одговарајућих средстава (алко-тест, дрога-тест и др);
- стручним прегледом у одговарајућој здравственој установи и
- анализом телесних материја.

Полицијски службеник може возача и пешака који непосредно угрожава безбедност саобраћаја да подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога-тест и др.), а они су дужни да омогуће ово испитивање.

Уколико се из очигледно оправданих разлога не може извршити прописано испитивање, полицијски службеник може лице да доведе ради стручног прегледа у одговарајућу здравствену установу. Учесник у саобраћају дужан је да се подвргне таквом прегледу.

Учесник у саобраћају који оспорава добијене резултате може у писаној форми захтевати да се изврши анализа крви, односно крви и урина или других телесних материја, у одговарајућој овлашћеној здравственој установи, о сопственом трошку.

Стручни преглед учесника у саобраћају у смислу закона, јесте преглед којим се утврђују знаци поремећености у понашању, који могу да проузрокују небезбедно понашање у саобраћају. На стручном прегледу стручно лице може одредити да се изврши анализа телесних материја ради утврђивања присуства алкохола и/или психоактивних супстанци.

О извршеном стручном прегледу здравствена установа је дужна без одлагања дати писмени налаз и мишљење полицијском службенику и лицу над којим је вршен преглед.

Према утврђеном садржају алкохола у крви, степени алкохолисаности возача, инструктора вожње и кандидата за возача су:

- до 0,30 mg/ml - блага алкохолисаност;
- више од 0,30 mg/ml до 0,50 mg/ml - умерена алкохолисаност;
- више од 0,50 mg/ml до 1,20 mg/ml - средња алкохолисаност;

- више од 1,20 mg/ml до 1,60 mg/ml - тешка алкохолисаност;
- више од 1,60 mg/ml до 2,00 mg/ml - веома тешка алкохолисаност;
- више од 2,00 mg/ml - потпуна алкохолисаност.

11.1.5 Одузимање обрасца стране возачке дозволе када возач има више од једне возачке дозволе

Уколико се у контроли саобраћаја затекне возач који осим српске, поседује и инострану возачку дозволу, полицијски службеник ће на лицу места одузети инострану возачку дозволу. Исто ће се поступити и са возачем који поседује две или више иностраних возачких дозвола, коме ће полицијски службеник одузети возачку дозволу која је касније издата. Одузета возачка дозвола ће бити достављена министарству надлежном за спољне послове ради враћања органу који је одузету возачку дозволу издао.

11.2 ПОСЕБНЕ МЕРЕ И ОВЛАШЋЕЊА ПРЕМА ВОЗИЛИМА

11.2.1 Уклањање, односно премештање возила

(Питања: Посебне мере и овлашћења од 12. до 17.)

Полицијски службеник може преместити возило, односно наложити да се возило којим је управљао возач који је искључен из саобраћаја, односно возило које је искључено из саобраћаја, премести, ако исто омета несметано и безбедно одвијање саобраћаја.

Полицијски службеник може ангажовати привредни субјекат који је оспо-

собљен за обављање ових послова да о трошку возача, власника или корисника, премести возило. Власник или корисник возила дужан је да надокнади трошкове премештања, складиштења и чувања возила и преузме возило одмах по престанку разлога за премештање, а најкасније у року од 24 сата.

11.2.2 Снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава, као и документовање прекршаја и других поступања у саобраћају супротним прописима

Орган надлежан за послове саобраћаја и орган надлежан за послове полиције имају овлашћење за снимање саобраћаја у сврху документовања саобраћајних прекршаја, понашања учесника у саобраћају, праћења безбедности и проточности саобраћаја. Исти орган може, уз претходно прибављену сагласност органа надлежног за послове полиције, да овласти управљача пута, јавно предузеће и установу за снимање саобраћаја у сврху из претходно наведеног.

У циљу откривања и доказивања прекршаја полицијски службеници могу користити возила са или без спољних обележја полиције, са уграђеним уређајима за утврђивање прекршаја у саобраћају (возило-пресретач). На ово возило се, док врши утврђивање прекршаја и других деликата и њихово документовање, не односе одредбе овог Закона о ограничењу брзине кретања, под условом да тиме не угрожава безбедност саобраћаја.

Возило-пресретач је возило са првенством пролаза када даје прописане посебне светлосне и звучне знаке, најмање једно плаво трепћуће или ротационо светло и звучни знак променљиве фреквенције. Знакови се дају након што прекршај буде откривен и документован у циљу заустављања и даљег процесуирања учиниоца прекршаја, односно другог деликта.

11.2.3 Упућивање на контролни технички преглед возила (Питања: Посебне мере и овлашћења од 24. до 32.)

Полицијски службеник или овлашћено лице органа надлежног за послове саобраћаја, који посумња у техничку исправност возила, може упутити возило на контролни технички преглед. Он ће одредити где ће се контролни технички преглед извршити, водећи рачуна о врсти возила и овлашћењу за вршење техничког прегледа које има привредно друштво, а посебно о удаљености објекта за вршење техничког прегледа. Полицијски службеник мора присуствовати вршењу контролног техничког прегледа ради предузимања одговарајућих мера и радњи, у случају када се на том прегледу утврди да је возило технички неисправно.

Возач је дужан да без одлагања поступи по налогу овлашћеног лица и омогући вршење контролног техничког прегледа. Привредно друштво овлашћено за вршење техничког прегледа возила дужно је да о резултату контролног техничког прегледа без одлагања обавести орган чији је службеник упутио возило на контролни технички преглед.

Полицијски службеник који посумња да возило не испуњава прописане услове у погледу осовинског оптерећења и укупне масе возила, наредиће да се изврше мерења ових карактеристика возила. Исти службеник одредиће где ће се мерење извршити, водећи рачуна о мерном опсегу уређаја за мерење и очекиваних вредности мерења и мора присуствовати мерењу ради предузимања одговарајућих мера и радњи у случају када се мерењем утврди да возило не испуњава наведене услове.

Возач је дужан да без одлагања поступи по налогу овлашћеног лица и омогући мерења. Трошкове мерења у случају да је на мерењу утврђено да возило не испуњава прописане услове сноси власник, односно корисник возила, а у случају да је на мерењу утврђено да возило испуњава услове орган чије је службено лице наложило мерење. Возило на мерење може упутити и овлашћено лице органа надлежног за послове саобраћаја.

11.2.4 Искључивање возила из саобраћаја

(Питања: Посебне мере и овлашћења од 33. до 53.)

Полицијски службеник ће искључити из саобраћаја возило:

- код којег је технички неисправан уређај за управљање или уређај за заустављање, односно код кога су у толикој мери технички неисправни и други уређаји и опрема да могу угрозити безбедност саобраћаја и животну средину;
- које има непрописно смештен, обележен или причвршћен терет;
- које је оптерећено преко своје носивости за више од 5%;
- ако не обавља ванредни превоз у складу са условима наведеним у одобрењу о ванредном превозу;
- којим се врши пробна вожња супротно условима датим у дозволи,
- које се вуче на непрописан начин;
- које не испуњава услове у погледу димензија, највеће дозвољене укупне масе или осовинског оптерећења, односно које теретом премашује највеће дозвољене димензије (дужина, ширина и висина) за поједине врсте возила, односно када нема одговарајућу посебну дозволу;
- возило које има, супротно одредбама ЗОБС, уграђене уређаје за давање посебних светлосних и звучних знакова, а возач уређаје не уклони у року којим му је то одређено наредбом полицијског службеника;
- које није уписано у јединствени регистар возила или му је истекао рок важења регистрационе налепнице, односно потврде о коришћењу таблица за привремено означавање;
- које је уместо регистарским таблицама означено непрописним таблицама;
- којим се обавља пробна вожња без дозволе;
- које је регистровано у иностранству, а није осигурано у складу са прописима Републике Србије о обавезном осигурању возила;
- које није подвргнуто контролном техничком прегледу на који је упућен;
- које није подвргнуто мерењу осовинског оптерећења, односно укупне масе на које је упућено;

- које је појединачно произведено или преправљено, а није извршено испитивање и издато уверење о испитивању;
- које је претходно искључено из саобраћаја за време док искључење траје.

Трошкове смештаја путника и обезбеђења возила и терета сноси власник, односно корисник возила које је искључено из саобраћаја. Полицијски службеник искључиће из саобраћаја превозно средство које ЗОБС-ом није одређено као возило, а креће се по путу. Такође, он ће наредити возачу који се креће на путу на коме кретање те врсте возила, односно том возилу није дозвољено, да без одлагања најкраћим путем напусти тај пут. Возач мора поступати по овој наредби, а у супротном полицијски службеник искључиће возило из саобраћаја.

Ако возило угрожава или омета безбедност саобраћаја, односно када се ради о предузимању изузетно хитних мера ради обезбеђења јавног реда и мира и безбедности, или ради отклањања непосредне опасности за живот и здравље људи, или опасности за имовину, односно животну средину, полицијски службеник ће предузети мере да се возило уклони о трошку власника, односно корисника.

Полицијски службеник наредиће возачу који се креће по путу или делу пута на коме је обавезна употреба зимске опреме, односно ланца за снег, а исте не употребљава и тиме угрожава или може угрозити несметано и безбедно одвијање саобраћаја, да их употреби. Уколико возач не поступи по наредби, полицијски службеник искључиће возило из саобраћаја, односно по могућности упутиће га на пут где употреба зимске опреме није неопходна.

Искључивање возила, односно отклањање разлога за искључење, обавља се на месту и на начин да се не омета саобраћај, односно не угрожава безбедност саобраћаја. Уколико је разлог за искључење настао на делу пута где није могуће остварити ове услове, полицијски службеник ће наредити возачу да одвезе возило до најближег места где је то могуће, под надзором полицијског службеника. Искључење возила траје до престанка разлога за искључење.

Када је возило искључено из саобраћаја због техничке неисправности утврђене на контролном техничком прегледу, ванредни технички преглед се по правилу обавља у привредном друштву у ком је извршен контролни технички преглед. Изузетно, територијално надлежна

организациона јединица МУП-а може дозволити да се ванредни технички преглед изврши и у другом привредном друштву овлашћеном за вршење техничког прегледа, када је то због околности случаја целисходно, односно оправдано.

Полицијски службеник који искључи возило одузеће регистарске таблице, а возач је дужан да му исте преда. Полицијски службеник, уз пристанак возача, може скинути регистарске таблице. Уколико возач не изврши ову наредбу, полицијски службеник ће возача довести надлежном органу за прекршаје и ангажовати стручно лице да о трошку возача скине регистарске таблице. Уколико се довођење не може извршити одмах, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова ће ово лице задржати најдуже 24 сата.

Територијално надлежна организациона јединица МУП-а дужна је да води евиденције о возилима искљученим из саобраћаја и одузетим регистарским таблицама. Полицијски службеник који је одузео регистарске таблице због искључења возила дужан је да возачу изда потврду о одузимању регистарских таблица. Организациона јединица МУП-а дужна је вратити регистарске таблице власнику, односно кориснику возила, када утврди да су престали разлози због којих је возило искључено. Ако возач, односно власник возила не отклони разлоге и не захтева враћање регистарских таблица, орган унутрашњих послова, чији је полицијски службеник одузео регистарске таблице, након истека рока од 30 дана од дана истека важења регистрационе налепнице, одузете регистарске таблице вратиће органу код којег се возило води у евиденцији.

Уколико искључено возило угрожава или омета безбедност саобраћаја, односно када се ради о предузимању изузетно хитних мера ради обезбеђења јавног реда и безбедности, или ради отклањања непосредне опасности за живот и здравље људи или имовине, односно животне средине, а возач одбије или није у могућности да уклони возило, полицијски службеник ће предузети мере да се возило уклони о трошку власника, односно корисника.

Полицијски службеник може на разумно време, а најдуже 30 минута, привремено да забрани кретање возила или групе возила иза којих се због споре вожње створила колона возила. Возач спорог возила дужан је да поступи по наредби полицијског службеника, а возила морају бити заустављена на месту где не угрожавају и не ометају одвијање саобраћаја на путу, а по правилу ван коловоза.

11.3 ОТКЛАЊАЊЕ, ОДНОСНО СПРЕЧАВАЊЕ НАСТАНКА ОПАСНОСТИ НА ПУТУ

Када се у контроли саобраћаја утврди постојање непосредне опасности по учеснике у саобраћају, надлежни орган унутрашњих послова наредиће управљачу пута да предузме мере за отклањање ове опасности одмах по сазнању о њеном постојању и о томе ће обавестити орган надлежан за надзор над стањем путева. Орган који врши надзор над стањем путева дужан је да се стара да се отклоне настале опасности на путу у складу са својим надлежностима. Управљач пута дужан је да без одлагања поступи по наредби и предузме мере за отклањање опасности, а ако насталу опасност није могуће отклонити у кратком року, да предузме мере да се спречи настајање опасности по учеснике у саобраћају.

11.4 ПРИВРЕМЕНО ОДУЗИМАЊЕ ПРЕДМЕТА ПРЕКРШАЈА

(Питања: Посебне мере и овлашћења 54.)

Полицијски службеник може у контроли саобраћаја, односно у вршењу надзора ради документовања и доказивања прекршаја и других деликта, привремено, а најдуже 24 сата, од учиниоца прекршаја, односно другог деликта, одузети исправу подобну за доказивање противправног понашања. Одузету исправу територијално надлежна организациона јединица МУП-а, након истека наведеног рока, без одлагања доставља правном лицу од кога је одузета исправа по прописима који важе за лично достављање.

11.5 УКЛАЊАЊЕ НЕПРОПИСНО ЗАУСТАВЉЕНИХ, ОДНОСНО ПАРКИРАНИХ ВОЗИЛА

(Питања: Посебне мере и овлашћења од 55. до 61.)

Уколико полицијски службеник у контроли саобраћаја затекне возило паркирано или заустављено супротно одредбама овог закона, наредиће возачу, уколико је присутан, да одмах уклони возило под претњом принудног извршења. Ако возач није присутан на лицу места, полицијски службеник ће донети решење у писаној форми којим ће

наложити уклањање возила у року који не може бити краћи од три минута. Примерак решења о налогу уклањања возила поставља се на видно место возила и тиме се сматра да је исто уручено возачу. Накнадно уклањање или уништење овог решења не утиче на ваљаност његове доставе.

Уколико полицијски службеник и надлежни инспекцијски орган у контроли саобраћаја путем видео-надзора или фото-записа утврди да је возило паркирано или заустављено супротно одредбама ЗОБС, донеће решење у електронској форми којим ће наложити уклањање возила у року који не може бити краћи од три минута. Решење се доставља лицу које обавља уклањање возила које исто поставља на видно место возила и тиме се сматра да је исто уручено возачу. Уколико возач, у року одређеном решењем, не уклони возило, полицијски службеник ће уклонити возило на за то одређено место о трошку возача или власника, односно корисника возила.

Полицијски службеник, односно запослени у органу јединице локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја, на начин предвиђен у претходно наведеним ставовима, поступиће и када у контроли саобраћаја на путу, односно месту на коме је дозвољено заустављање и паркирање возила, затекне одбачено возило. Обављање послова уклањања возила орган јединице локалне самоуправе може поверити правном лицу или предузетнику који испуњава прописане услове за то. Правно лице, односно предузетник, су одговорни за све настале штете од започињања уклањања до преузимања возила од стране возача или власника, односно корисника возила. Уклањање возила ће се прекинути ако се возач појави на лицу места и прихвати да уклони возило. У овом случају возач сноси трошкове претходно предузетих радњи.